

Six pack, two pack, Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii: krok za krokem k fiskální integraci?

Ing. Ivana Dostálová

Institut evropské integrace, NEWTON College, a. s.

Vědeckopopularizační seminář

Harmonizace fiskální a sociální politiky v EU?

Brno, 4. května 2012

Tento seminář je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vysvětlení pojmů:

- **Six-pack** = 4 předpisy upravující rozpočtový dohled (hlavně novela Paktu stability a růstu) a 2 nové předpisy zavádějící makrodohled, v účinnosti od 13. prosince 2011 – *již se aplikuje a striktně*
- **Two-pack** = 2 návrhy na zesílený rozpočtový dohled nad zeměmi eurozóny kvůli jejich silné hospodářské a finanční provázanosti, navazuje na six-pack, předpokládáné přijetí v létě 2012 – *od února vyjednávání mezi Evropským parlamentem a Radou*
- **Fiskální úmluva** = Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v HMU, dohoda na lednové Radě ECOFIN, podepsána 2. března 2012 na okraji jarní Evropské rady (25 zemí kromě UK a ČR), *účinnost až ji ratifikuje alespoň 12 států eurozóny (cca od ledna 2013)*
- **Plán stability a růstu**, hospodářská strategie EU, přijatá 23. října 2011 Evropskou radou, týká se pěti oblastí pro vyřešení krize 1) řešení Řecka, 2) dokončení záchranných mechanismů pro eurozónu, 3) rekapitalizace bank, 4) podpora obnovení růstu a zaměstnanosti, 5) **další posílení správy hospodářských záležitostí v EU (economic governance)** – *průběžně ad 1) dohoda o poskytnutí druhého záchranného programu pomoci Řecku, 5) návrh two-packu, přijetí fiskální úmluvy (Fiscal Compact)*

Pozice vlády ČR k reformě rozpočtového dohledu: fiskální odpovědnost ANO, další fiskální integrace NE

- Vystupuje jako vláda rozpočtové odpovědnosti
- Připravuje zákon o rozpočtové kázní a odpovědnosti, ale jde svou cestou, distancuje se od hlavního integračního proudu eurozóny/EU, který směřuje k fiskální integraci
- Podporuje nástroje k lepšímu fungování vnitřního trhu – viz dopis 13 zemí předsedovi Evropské komise (jako např. UK)
- Podporovala reformu Paktu stability a růstu i two-pack
- Odmítla účast v mechanismech, které signalizují bližší hospodářskou a rozpočtovou integraci (Pakt euro plus, fiskální úmluva)
- O fiskální úmluvě zpočátku prohlašovala, že „*ČR jí už stejně plní a že úmluva přenesla významné národní kompetence na Komisi*“ (ČR neplní, žádné kompetence by neztratila, ale je pravda, že two-pack i úmluva posilují vliv Komise)
- Ministr financí Miroslav Kalousek prohlásil v lednu v TV 24 v rozhovoru s moderátorem Železným, že „*jediná kompetence, kterou bychom ztratili, je kompetence dělat rozpočtově neodpovědnou politiku*“
- To bylo vtipné i výstižné

ČR základní pravidla fiskální úmluvy neplní

(tj. vyrovnané rozpočty, automatický mechanismus nápravy, zapracování pravidel do ústavního zákona)

- Podle fiskální úmluvy (*pokud bychom byli v eurozóně*) bychom měli mít **každý rok strukturální saldo v podobě rozpočtového schodku do 0,5 % HDP** (*to jsme nedosáhli skoro nikdy*) a zavést to do ústavního zákona (to nemáme a nově připravovaný zákon o rozpočtové kázní a odpovědnosti zavádí jako základní koncept výdajového pravidla, ne střednědobého rozpočtového cíle, o které se opírá fiskální úmluva)
- Změkčení pravidla je možné pro země s dluhem podstatně pod 60 % HDP (*ČR splňuje*) ale zároveň s nízkým rizikem dlouhodobé fiskální udržitelnosti (*ČR má naopak vysoké*). Takové země mohou mít schodek do 1% HDP (*to je náš současný střednědobý rozpočtový cíl podle pravidel six-packu*)
- Stát má mít automatický mechanismus nápravy při vážném odchýlení od střednědobého rozpočtového cíle
- Stát má zapracovat tato pravidla do národní legislativy do roka od začátku účinnosti fiskální úmluvy
- Pokud to neudělá (dobře a včas), EK to posoudí a smluvní strany případně dají Soudnímu dvoru EU a ten vydá rozhodnutí
- Když se stát nepřizpůsobí, uvalí na dotčený stát pokutu ve výši 0,1 % HDP

Základní koncept v prevenci rozpočtového dohledu = střednědobý rozpočtový cíl (tj. strukturální saldo)

- Strukturální saldo je nominální rozpočtové saldo očištěné o vliv cyklu a jednorázová a dočasná opatření
- Každý stát má povinnost dodržovat střednědobý rozpočtový cíl, nebo k němu dostatečně rychlým tempem směřovat (za obvyklou normu se považuje roční snížení strukturálního salda o 0,5 % HDP)
- **ČR dosáhla podle Komise (Public Finances in EMU 2011):**
- **2008: -4,5 % HDP; 2009: -5,5 % HDP;**
- **2010: -4,1 % HDP; 2011: -3,5 % HDP;**
- **2012: -3,6 % HDP**
- *Pro zajímavost:*
- *Švédsko má ve shodném období strukturální saldo jako přebytek*
- *1,4 % HDP; 2,6 % HDP; 1,4 % HDP; 1,3 % HDP; 2,1 % HDP*

Základy pro rozpočtový dohled

- **Dnešní rozpočtový dohled založila Maastrichtská smlouva, která byla podepsána v únoru 1992 a vstoupila v účinnost v listopadu 1993**
- **Ve svém Protokolu při nadměrném schodku definuje nadměrnost rozpočtového schodku (3 % HDP) a nadměrnost dluhu (60 % HDP)**
- **Hlavním předpisem je Pakt stability a růstu s preventivní a nápravnou částí, doplněný nařízením o sankcích pro eurozónu**
- **Je založen na Smlouvě o fungování EU**
- **Nová pravidla zavedla od ledna 2011 tzv. Evropský semestr - integrovaný hospodářský dohled, státy odevzdávají v dubnu své programy, evropské instituce je v květnu posoudí, v červnu/červenci vydá Rada doporučení, která následně státy zapracují do svých návrhů rozpočtů na další rok**

Základ dohledu poskytuje Smlouva o fungování EU

- Čl. 121(1) zakládá mnohostranný hospodářský dohled
- *„Členské státy považují své hospodářské politiky za věc společného zájmu a koordinují je v Radě.“*
- Čl. 126(1) zakládá postup při nadměrném schodku
- *„Členské státy se vyvarují nadměrných schodků veřejných financí.“*

Dluh vládního sektoru v EU27 se v letech 2007 až 2012 zvyšoval

- 2007: 59,0% HDP
- 2008: 62,3% HDP
- 2009: 74,4 % HDP
- **2010: 80,2 % HDP**
- 2011: 82,3 % HDP
- 2012: 83,3 % HDP
- **Zvýšení zadlužení mezi roky 2007-2012:**
- **o 24,3 p.b.**
- Zdroj: European Commission, Public Finances in EMU 2011

Dluh vládního sektoru v eurozóně se v letech 2007 až 2012 zvyšoval

- 2007: 66,3% HDP
- 2008: 70,0% HDP
- 2009: 79,4% HDP
- **2010: 85,5% HDP**
- 2011: 87,9% HDP
- 2012: 88,7% HDP
- **Zvýšení zadlužení mezi roky 2007-2012:**
- **o 22,3 p.b.**
- Zdroj: European Commission, Public Finances in EMU 2011

Zvýšení zadluženosti vlád EU mezi roky 2007-2012

- **Irsko: o 92,9 p.b. - z 25,0 na 117,9 % HDP**
- **Řecko: o 60,7 p.b. - z 105,4 na 166,1 % HDP**
- Británie: o 43,5 p.b. – z 44,5 na 87,9 % HDP
- Ve srovnání s tím:
- ČR: dluh se zvýšil o 14,0 p.b. (z 29,0 na 42,9% HDP)
- Švédsko: dluh se snížil o 6,9 p.b. (z 40,2 na 33,4% HDP – jediná země s poklesem)
- Estonsko s nejnižším dluhem – zvýšení o 3,2 p.b. (z 3,7 na 6,9% HDP)
- Zdroj: European Commission, Public Finance in EMU 2011

Krise zhoršila rozpočtové hospodaření, státy se dostávaly do postupu při nadměrném schodku (EDP – schodek nad 3% HDP)

- **Trvalým rozpočtovým hříšníkem je Maďarsko – v EDP od července 2004** (*nyntí jako první kohezní země rozhodnutí Rady o pozastavení závazků od ledna 2013 ve výši 0,5% HDP*)
- **Od července 2008 – 1 země** (Británie)
- **Od dubna 2009 – 4 země** (Francie, Irsko, Řecko, Španělsko)
- **Od července 2009 – 5 zemí** (Litva, Lotyšsko, Malta, Polsko, Rumunsko)
- **Od prosince 2009 – 9 zemí** (Belgie, ČR, Itálie, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Slovensko, Slovinsko)
- **Od července 2010 – 4 země** (Bulharsko, Dánsko, Finsko, Kypr)
- **Mimo zůstalo jen Estonsko, Švédsko a Lucembursko** (tam zpráva Komise v dubnu 2010 shledala, že plánovaný schodek na 2010 je podle její jarní prognózy „v blízkosti referenční hodnoty“, výjimečný a dočasný a nezahájila tudíž nápravný postup)
- **Nyní je v nápravném postupu 23 zemí EU** (u Finska byl postup ukončen v červenci 2011)

Jaro 2010 - propuknutí dluhové krize v eurozóně, zahájení reformy dohledu

- Dluhy některých zemí byly vysoké (Belgie 89,6% HDP, Itálie 106,3% HDP, Řecko 110,7% HDP),
- ale ještě se nehovořilo o dluhové krizi jako globálním problému
- **O dluhové krizi v eurozóně se začalo mluvit na jaře roku 2010, když řecká vláda výrazně snížila odhad schodku na rok 2009, kontrolní mise odhalily manipulaci se statistikou a země se blížila platební neschopnosti**
- Postup při nadměrném schodku vůči Řecku Rada zahájila svým rozhodnutím podle čl. 126(6) SFEU v dubnu 2009 a určila nápravu nejpozději do roku 2010
- *Podle Programu stability Řecka z ledna 2010 dosáhl schodek v roce 2009 hodnoty 12,75% HDP ve srovnání s hodnotou 3,7% HDP, kterou plánoval Program stability z ledna 2009*

Řecko jako spouštěč pro vznik dluhové krize jako závažného globálního problému

- V dubnu 2009 Rada vydala Řecku rozhodnutí o existenci nadměrného schodku a doporučila ukončení situace nadměrného schodku do roku 2010
- **2. října 2009 předalo Řecko Komisi fiskální notifikace a 21. října 2009 další s rozdílnými čísly**
- V notifikacích z 21. října 2009 revidovalo vládní schodek z 5 % HDP pro rok 2008 na 7,7 % HDP a plánovaný schodek na rok 2009 z 3,7 % HDP na 12,5 % HDP
- 1. dubna 2010 předalo Řecko Komisi fiskální notifikace, v nichž potvrdilo schodek v roce 2009 ve výši 15,4 % HDP a pro rok 2010 očekávaný schodek ve výši 10,5 % HDP
- **2. května 2010 uzavřena dohoda mezi zeměmi eurozóny (formou bilaterálních půjček) a MMF o poskytnutí první tříleté půjčky Řecku ve výši 110 mld. euro (80 + 30)**
- **14. března 2012 byla uzavřena dohoda eurozóny o poskytnutí druhé tříleté půjčky Řecku ve výši 130 mld. euro (z toho většina ze záchranného mechanismu EFSF a zbytek 28 mld. euro schválil o den později půjčit MMF)**

Výsledkem zhruba dva roky trvající reformy dohledu je six-pack + two-pack + fiskální úmluva

- **Reformu spustila Jarní Evropská rada v březnu 2010**, když přidělila evropským institucím úkoly
- **V březnu 2012 podepsalo na okraji Jarní Evropské rady 25 členských států EU fiskální úmluvu** (kromě Británie a ČR), six-pack byl již v účinnosti, two-pack v projednávání mezi Radou a Evropským parlamentem

Six-pack: rozpočtový a makroekonomický dohled (4 + 2)

- *Z toho rozpočtový dohled:*
- Preventivní a nápravné nařízení Paktu stability a růstu – 2 nařízení (č.1175/2011 + č.1177/2011)
- Mechanismus pro zajištění souladu s Paktem stability a růstu – 1 nařízení o sankcích pro eurozónu za porušení rozpočtové kázně v prevenci i nápravě (č.1173/2011)
- Další mechanismus pro zajištění souladu s Paktem stability a růstu – 1 směrnice o požadavcích na rozpočtové rámce (č.2011/85/EU)

Two-pack – 1) Nařízení o sledování a posuzování rozpočtových plánů a o zabezpečení nápravy v postupu při nadměrném schodku

PRO EUROZÓNU

A: Obecná ustanovení pro přísnější preventivní dohled při přípravě národních rozpočtů a vyšší koordinaci

- Státy předloží návrh rozpočtů Komisi a Euroskupině do 15. října a zveřejní je
- Komise posoudí soulad s Paktem stability a růstu a doporučeními Rady
- Pokud shledá zvláště závažný nesoulad, vyžádá si přepracování návrhu rozpočtu (do 14 dnů)
- Komise vydá státu stanovisko, pokud to uzná za potřebné
- Když ti stát nezohlední, je to přitěžující faktor při případném zahájení nápravného postupu
- Státy zavedou nezávislé instituce pro sledování fiskálních pravidel a vypracování makroekonomických prognóz
- Státy zavedou do národních pravidel numerická fiskální pravidla, aby zajistily soulad s Paktem stability (rozpočtové cíle EU, střednědobý rozpočtový cíl)
- Státy předem hlásí Komisi a Euroskupině plány emise svých dluhopisů a konzultují plány zásadních fiskálních reforem s efektem přelévání

Two-pack 1) Nařízení o sledování a posuzování rozpočtových plánů a o zabezpečení nápravy v postupu při nadměrném schodku

- **EUROZÓNA**
- **B) Přísnější dohled nad státy v nápravném postupu má zabránit nesplnění doporučení Rady ve stanoveném termínu**
- Rozšíření informačních povinností států
- Státy budou nově předkládat zprávy o plnění rozpočtů a fiskálních rizicích
- Státy budou nově předkládat programy hospodářského partnerství pojednávající o strukturálních reformách vedoucích k udržitelné nápravě nadměrných schodků
- První zprávu o vývoji rozpočtu předloží dotčený stát jako součást zprávy o přijetí účinných nápravných opatření po doporučení Rady (podle nápravné části Paktu stability a růstu) a k tomu přidají program hospodářského partnerství
- Další zprávy o plnění rozpočtu a o pokroku v plnění programu hospodářského partnerství v pravidelných intervalech (6 měsíců u doporučení dle 126(7) SFEU, 3 měsíce u výzvy dle 126(9) SFEU)
- Rozšíření pravomocí Komise
- Pokud Komise usoudí, že je riziko nesplnění lhůty, může dát přímé doporučení k přijetí dalších opatření a posuzuje jeho plnění
- Rada přijme stanovisko k programu hospodářského partnerství
- Rada vezme v úvahu při hodnocení svého doporučení, jak stát reagoval na případné přímé doporučení Komise, pokud je v mezinárodním dostal

Two pack – 2) Nařízení k posílenému dohledu nad státy zažívajícími vážnou finanční nestabilitu/ohroženými/ čerpajícími vnější pomoc

- PRO EUROZÓNU, hlavně pro programové země
- **Zesílený dohled má zabránit šíření nákazy, navrátit zemi do normálu**
- U programových zemí (čerpající pomoc) jsou další dohledové postupy pozastaveny (hodnocení programů stability, pokroku v nápravném postupu)
- **Komise rozhoduje o zařazení do posíleného dohledu**
- Země podávají zprávy jednou za 3 měsíce
- Jsou hodnoceny Komisí, ECB, makroobezřetnostním dohledem (ESRB), dohledovými úřady (ESAs), případně MMF
- **Nařízení vyjasňuje postup při žádosti o poskytnutí vnější pomoci**
- Rada může doporučit státu vypracování nápravného hospodářského programu
- Pokud stát chce požádat o pomoc, nesmí se obrátit rovnou na MMF nebo jinou vládu mimo EU, ale informovat předsedu Euroskupiny, Komise a EBC
- Komise s dalšími vykonává jednou za 3 měsíce kontrolní mise, pokud země neplní, Rada přijme rozhodnutí o neplnění – pozastavení čerpání
- Země si musí vyžádat u Komise skupinu expertů, kteří dohlíží na místě
- Post-programový dohled, dokud nesplatí alespoň 75 % obdržené pomoci

Fiskální úmluva

- Mezinárodní Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě ekonomických záležitostí v EU
- Doplnuje Pakt stability a růstu, má být do 5 let zapracována do evropské legislativy
- **Zavádí striktnější pravidlo o vyrovnaných rozpočtech (ročně strukturální schodek do 0,5% HDP, nebo do 1% HDP u zemí s dluhem podstatně pod 60% HDP a zároveň s nízkým rizikem dlouhodobé fiskální udržitelnosti) a automatický systém nápravy do národních legislativ**
- Transpozici bude sledovat Soudní dvůr EU, možnost uplatnění sankce ve výši 0,1% HDP, pokud stát netransponuje řádně a včas (do jednoho roku) a nepodřídí se rozhodnutí Soudního dvoru
- Zavádí hlasování obrácenou kvalifikovanou většinou v Radě při všech nápravných krocích v postupu nadměrného schodku, který byl zahájen na základě kritéria schodku, nikoliv dluhu (ale dobrovolný závazek)

Pakt stability a růstu – Preventivní rozpočtový dohled

- Cílem je dosahovat vyrovnané nebo přebytkové rozpočty a zabránit, aby se stát dostal do postupu při nadměrném schodku (nad 3% HDP)
- **Základním konceptem je povinnost dosahovat střednědobý rozpočtový cíl** (schodek ve strukturální podobě), který mají státy udržet nebo k němu směřovat dostatečně rychlým tempem (zjednodušeně mít vyrovnané či přebytkové rozpočty)
- Posuzuje se dosažený nebo plánovaný nominální roční schodek a dostatečnost snižování strukturálního schodku (0,5% ročně)
- Nové instituty:
- **výdajové pravidlo, úročený vklad jako sankce pro zemi eurozóny, větší vliv Komise, Evropského parlamentu, národních parlamentů, kontrolní mise na místě, institut obráceného hlasování kvalifikovanou většinou v Radě**

Pakt stability a růstu

Nápravný rozpočtový dohled

- Cílem je urychleně motivovat stát k udržitelnému ukončení situace nadměrného schodku (pod 3% HDP) a k trvalému snižování míry zadluženosti vlády
- **Základním konceptem je povinnost udržovat dostatečnou rezervu od referenční hranice pro nadměrný schodek**
- Posuzuje se dosažený nebo plánovaný nominální roční schodek a dostatečnost snižování strukturálního schodku (0,5% ročně)
- Nové instituty:
- **důraz na kritérium dluhu**, který je reálně postaven na úroveň kritéria schodku
- **kvantifikace dostatečného tempa snižování dluhu**, posuzování kvality rozpočtového rámce, fiskální udržitelnosti, makronerovnováh
- Neúročený vklad a pokuta za špatnou rozpočtovou kázeň pro zemi eurozóny,
- Sankce za manipulaci se statistikou pro zemi eurozóny, větší vliv Komise, Evropského parlamentu, národních parlamentů, kontrolní mise na místě, institut obráceného hlasování kvalifikovanou většinou v Radě

Nový princip v preventivním i nápravném dohledu Hlasování Rady obrácenou kvalifikovanou většinou

- Pokud nejde o změny Smlouvy nebo jejích protokolů, hlasuje Rada v oblasti rozpočtového dohledu kvalifikovanou většinou
- U doporučení/rozhodnutí se z hlasování vylučuje stát, kterému jsou doporučení/rozhodnutí určena
- Pokud se hlasuje o doporučení/rozhodnutí pro stát eurozóny, účastní se hlasování jen její státy
- **U hlasování o finančních sankcích a pokutách, v preventivní části Paktu stability a růstu v druhé fázi hlasování obrácenou prostou většinou u přijetí rozhodnutí Rady, že stát nepřijal účinná opatření podle jejího předchozího doporučení**
- Postup při hlasování obrácenou kvalifikovanou většinou:
- Komise dá Radě doporučení k rozhodnutí o sankci
- Rozhodnutí je automaticky přijato, pokud do deseti dnů od doporučení Komise nerozhodne Rada o opaku kvalifikovanou většinou

Nově kvantifikace významného odchýlení od cesty k postupnému dosažení střednědobého rozpočtového cíle v prevenci

- **Odchýlení o 0,5% HDP v jednom roce, nebo o 0,25% HDP ve dvou následujících letech**
- Členský stát se může dočasně odchýlit:
 - (i) pokud **dostatečně přeplňuje svůj střednědobý rozpočtový cíl**, pokud si zachová dostatečnou bezpečnou mezeru k referenční hodnotě nadměrnosti schodku
 - (ii) **při vážném hospodářském propadu** nebo situaci, která je mimo dosah jeho kontroly a má velký dopad na jeho finanční situaci
 - (iii) při provádění důchodové reformy s fondovým pilířem (pokud je rozpočtová pozice v blízkosti referenční hranice a pokud je fondový pilíř povinný, ale nesmí ohrozit svou střednědobou fiskální situaci)

Postup mnohostranného dohledu v preventivní části

- **Státy předkládají nově v dubnu** (nejlépe v polovině, nejpozději do konce dubna) – své programy s rozpočtovým plánem a realitou
- (na období $n-1$, n , $n+3$ roky) včetně specifikace střednědobých cílů a opatření k jejich dosažení
- Programy mají být předloženy národním parlamentům, aby se zvýšila míra ztotožnění států s programy. V programu má být uvedeno, zda byl parlament informován, nebo zda ho projednal a schválil
- **Komise a Rada posoudí programy** podle 121(3) Smlouvy o fungování EU a Rada vydá stanovisko do 3 měsíců od předložení programů
- **Státy zapracují evropská doporučení do návrhů svých národních rozpočtů na následující rok, než je předají parlamentům** (nově zavedený Evropský semestr a integrovaný dohled)
- **Ministři financí nově předkládají do národních parlamentů návrhy rozpočtů včetně doporučení z Bruselu** (*a pokud je nenechali zapracovat, mají vysvětlit důvody*)

Průběžný postup v preventivní části rozpočtového dohledu

- Komise a Rada posuzují, jak stát plní svůj program (jak postupuje směrem ke svému střednědobému rozpočtovému cíli)
- Nové je dvoupilířové posuzování:
- (i) **tempo snižování strukturálního salda a**
- (ii) **analýza výdajů** (tempo růstu výdajů bez diskrečních opatření na straně rozpočtových příjmů) ve srovnání s odhadem referenční míry střednědobého tempa růstu potenciálního HDP
- Ad (i) jako základní měřítko se bere tempo snižování strukturálního salda o 0,5% HDP ročně, pokud nemá stát stanoveno v doporučení Rady vyšší tempo
- Podle preventivního nařízení má mít alespoň 0,5% HDP ročně eurozóna a státy účastníci se kurzového režimu ERM2
- Státy s nadměrným dluhem (nad 60 % HDP) nebo významným rizikem celkové fiskální neudržitelnosti mají mít nad 0,5% HDP

Postup v preventivní části rozpočtového dohledu

- Nové výdajové pravidlo:
- Porovnávají se agregátní výdaje očištěné od výdajů, které vláda nemůže v krátkém období ovlivnit (tj. výdaje na úroky, výdaje na projekty z evropských fondů financované plně z EU, nediskreční výdaje na podpory v nezaměstnanosti)
- Základní pravidlo: tempo růstu výdajů pro státy, které nedosáhly svého střednědobého rozpočtového cíle, musí být nižší než referenční míra střednědobého růstu potenciálního produktu, pokud nejsou vyšší výdaje kompenzovány zvýšenými příjmy

Posílený postup v preventivní části, eventuální přechod do nápravné části

- **Pokud Komise zjistí, že se stát závažně odchýlil** (skutečný vývoj nebo plán) od svého střednědobého cíle nebo od postupné cesty k jeho dosažení, dá mu **varování** a za měsíc Rada doporučení k nápravě (5 nebo 3 měsíce)
- **Pokud Rada zjistí, že stát ve stanovené době nepřijal účinná nápravná opatření, přijme rozhodnutí o tom, že nepřijal účinná opatření a stát eurozóny následně dostane finanční sankci – povinnost složit u Komise úročený vklad ve výši 0,2 % HDP**
- Pokud Rada zjistí, že daný stát překročil schodek (3% HDP), přijme rozhodnutí o existenci nadměrného schodku podle 126(6), vydá mu doporučení Rady podle 126(7) a začne postup při nadměrném schodku
- Pokud jde o stát eurozóny, který měl úročený vklad, převede se vklad na neúročený vklad, pokud bylo odchýlení závažné, dostane sankci – neúročený vklad ve výši 0,2 % HDP
- Nečlen eurozóny dostane jen rozhodnutí Rady podle 126(6) a doporučení Rady podle 126(7)
- Stát eurozóny může navíc také dostat pokutu až do 0,2 % HDP za manipulaci s fiskálními daty

Nápravná část Paktu stability a růstu

- Referenční hodnoty: 3 % HDP - schodek, 60 % HDP - dluh
- Do postupu se na základě nadměrnosti schodku nedostane stát, který bude mít schodek výjimečný (nezavinil), dočasný (podle prognózy Komise) a v blízkosti kritéria (bere se do 3,5 % HDP)
- Nově se bude postupovat i podle kritéria dluhu (s 3letým přechodným obdobím)
- Do postupu nebude zařazen kvůli nadměrnosti dluhu, pokud ho dostatečně snižoval (tj. převis skutečného dluhu nad 60% HDP průměrně ročně během 3 let o jednu dvacetinu)
- Ani nedostatečné tempo snižování není dostačující pro zavedení postupu při nadměrném schodku, musejí se zohlednit další relevantní faktory
- Pokud se rozhoduje podle kritéria schodku a pokud má zároveň stát dluh pod 60 % HDP a povinný fondový pilíř, schodek v blízkosti hranice a celková udržitelnost veřejných financí je zachována, zohlední se čisté náklady reformy

Nápravná část rozpočtového dohledu

- Při posuzování existence nadměrného schodku podle schodku, pokud má země dluh pod 60 % HDP, zohlední se všechny relevantní faktory
- Při posuzování existence nadměrného schodku podle schodku, pokud má země dluh nad 60 % HDP, se zohlední relevantní faktory, jen když jsou splněny navíc dvě podmínky (schodek je dočasný a v blízkosti referenční hodnoty)
- Při posuzování podle dluhu se zohlední relevantní faktory vždy

Nápravná část rozpočtového dohledu

- Podle čl. 126(6) Smlouvy vydá Rada na návrh Komise rozhodnutí o tom, že v daném státě existuje nadměrný schodek a podle čl. 126(7) mu dá doporučení s termínem 6/3 měsíců na přijetí účinných opatření
- Pokud za stanovenou dobu Rada zjistí, že stát nepřijal účinná opatření podle doporučení, podle 126(8) vydá rozhodnutí o tom, že stát nepřijal účinná nápravná opatření a
- Do 2 měsíců dá nečlenskému státu eurozóny další doporučení podle čl. 126(7); členskému státu eurozóny podle 126(9) rozhodnutí o výzvě k nápravě
- Pokud stát eurozóny neuposlechne výzvu, dostane se do fáze posíleného nápravného dohledu a Rad podle čl. 126(11) a 126(9) rozhodne o pokutě

Nápravná část dohledu – sankce pro eurozónu

- Pokud Rada zjistí, že v dotčeném státě existuje nadměrný schodek, dá mu podle 126(6) rozhodnutí o existenci nadměrného schodku a pokud měl složen úročný vklad v preventivním postupu, převede úročný vklad (0,2 % HDP) na neúročný vklad (0,2 % HDP)
- Pokud při rozhodnutí podle 126(6) Rada zjistí, že vychýlení je vážné, vydá rozhodnutí o uložení neúročného vkladu ve výši 0,2 % HDP
- Pokud vychýlení není vážné, vydá rozhodnutí podle 126(6) a doporučení podle 126(7)
- Pokud stát nepřijme účinná opatření a má složený neúročný vklad, změní se tento vklad na nevratnou pokutu ve výši 0,2 % HDP
- Pokud stát měl jen doporučení, ale ukáže se, že ho nesplnil a nepřijal účinná opatření, Rada mu vydá rozhodnutí podle 126(8) a pak na něj uvalí dalším rozhodnutím povinnost složit pokutu.
- Pokud se stát dostane do posílené fáze dohledu, podle 126(11) a 126(9) složí pokutu ve výši 0,2 % HDP plus variabilní částku. Další rok pak variabilní částku až do doby, než se dostane z nápravného postupu. Celková pokuta nesmí přesáhnout 0,5 % HDP

■ Děkuji za pozornost.